

Indië-herdenking Boerhaave 'Ik kan niet tegen die opscheppers'

DOOR CEES VAN HOORE
HAARLEM - In het verpleeghuis Boerhaave in Haarlem werden gistermiddag de slachtoffers herdacht die gevallen zijn in het voormalig Nederlands-Indië.

De opkomst was groot. Dominique O. Ruff vroeg op ingetogen wijze aandacht voor het leed dat door de politioleer acties is ontstaan. Er was op zeker moment groot gevaar voor ingezetenen van Nederlandse afkomst, de chaos was groot. Er werden zelfs mensen afgeslacht en daarom besloot Nederland troepen te sturen en de regering noemde dat een politioleer actie omdat het een binnenlandse aangelegenheid betrof. Er gingen heel veel jonge mensen naar toe, die naderhand teurgesteld terugkwamen omdat zij soms als verraders werden beschouwd. Ruff vroeg om één minuut stilte en die werd geëerbiedigd. Oude, zieke mensen die dat nog maar moeilijk konden, hielden hun hoest in. Roos, een meisje van de vierde generatie, bracht een gedicht over haar opa en liet weten dat de mooiste gedenkplaats toch het hart is, waarin zij deze oud-strijder voorgoed had gesloten. De plechtigheid werd mooi ondersteund door de groep Famm-Ly. De liedjes die zij ten gehore brachten, deden vele Indië-gangers zuchten van heimwee.

Natuurlijk waren er veteranen aanwezig. Onder meer Piet

Boukes en Joop Koster, die in de periode 1946-1949 hebben gevochten. Boukes: „Ja, ik heb dat fragment gezien waarin Westering de verantwoordelijkheid op zich nam voor het wangedrag van een paar officieren. Er is natuurlijk van alles gebeurd. Daarom kan ik ook niet tegen die figuren die maar lopen op te scheppen over hun zogenaamde heldendom. Ik heb in Semarang gezeten. Een keer zag ik hoe een bestuurder van een jeep keihard achteruit reed om een paar van die gevangen genomen ploppers te overrijden. Ik heb hem uit de auto gesleurd en gezegd: 'Als je nu echt eens wat gevaarlijks wilt doen, moet je meegaan op patrouille.' Want die chauffeurs reden gewoon in beschermd gebied: heel Semarang was afgezet. Ik heb de foto's gezien waarop je ziet hoe mensen zijn geëxecuteerd door de Nederlanders. Maar ik heb thuis ook foto's waarop je ziet hoe we gewonde ploppers tussen ons in op een brancard dragen. Een patrouille bestond soms maar uit acht man. Als je dan twee gewonden meenam, was je er al vier kwijt als dragers. Dat was dus bloedlink. Maar dat is dus ook gebeurd.' Veteraan Joop Koster mag een lichte aanstekten nagedachtenis van de slachtoffers. Ook hij heeft talloze verhalen. Hij en Piet zijn nu 86 en nog steeds voor geen kleintje vervaard. *Old soldiers never die.*

Piet Boukes en Joop Koster.

FOTO HDCEMEDIA

Buurt dreigt met strafzaak tegen eigenaren van Park Brederode om rijksmonument te redden

'Verwaarlozing monument misdrijf'

DOOR ANNEMIEKE WINDT
BLOEMENDAAL - Omwonenden van Park Brederode dreigen met een strafzaak tegen de eigenaren van het terrein vanwege verwaarlozing van het oude hoofdgebouw van het provinciaal ziekenhuis.

De omwonenden, lid van de werkgroep Milieu en Leefomgeving van Buurt Vereniging Bloemendaal-Noord, hebben de eigenaren een ultimatum gesteld om het gebouw wind- en waterdicht te maken en te voorkomen dat vandalen het gebouw verder vernielen. Voor 1 september moet het herstelwerk zijn uitgevoerd. Doen de eigenaren niets of niet genoeg, dan volgt aangifte bij Justitie wegens overtreding van de Monumentenwet. Daarin staat onder meer dat eigenaren van een rijksmonument hun bezit niet doelbewust mogen beschadigen of vernietigen. Het oude hoofdgebouw van het complex Meer en Berg biedt een treurige aanblik. De ramen op de bovenverdieping zijn kapot en de oude zonwering hangt in flarden naar beneden. De top van het torentje is eraf gehaald, omdat het houtwerk was vergaan. Op het dak ontbreken dakpannen waardoor de regen en de wind vrij spel hebben.

Insluipers

Omwonenden zijn bang dat het gebouw een dezer dagen in vlammen opgaat. Insluipers gaan 's nachts het gebouw binnen en richten vernielingen aan. Er staan al hekken rond het gebouw, er is prikkeldraad op de hekken aangebracht en de ramen van de benedenverdieping zijn dichtgetimmerd om ze buiten te houden. Op het hek hangen waarschuwborden dat er asbest in het gebouw zit.

Daarmee doet eigenaar AM Vastgoed genoeg, stelt Bart Hogenbosch van het bedrijf. „We laten extra beveiliging rond het gebouw lopen. We willen zo voorkomen dat mensen het ge-

bouw binnengaan. Worden insluipers betrapt dan schakelen we de politie in.”

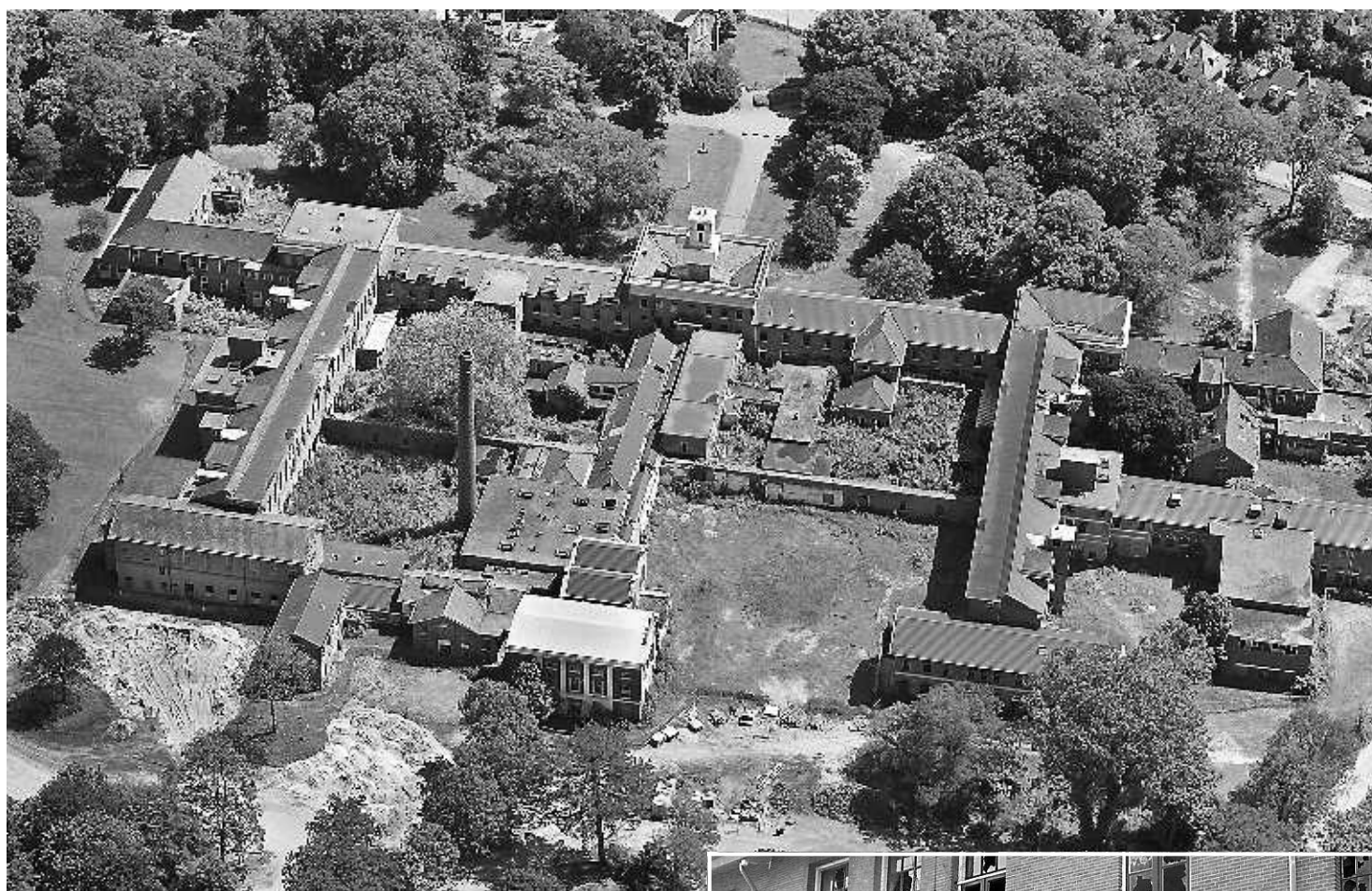
De ontwikkelaar zit in een lastig parket. De herontwikkeling van het oude gebouw is vastgelopen door de crisis op de woningmarkt. Dit najaar moeten nieuwe plannen voor het hoofdgebouw klaar zijn.

Maar wat ze nu doen om het gebouw te behouden is niet genoeg, zegt Niels van Manen namens de werkgroep. Het gaat om meer dan alleen voorkomen dat mensen het gebouw insluipen. Het gebouw moet ook wind- en waterdicht gemaakt worden. „De eigenaar van een gebouw moet voorkomen dat het zo wordt gebruikt dat het gevaar loopt. Het lijkt erop dat de eigenaar bewust het gebouw verwaarloost om het te kunnen slopen en er nieuwbouw neer te zetten”, zegt Van Manen. Wie wil, kan ondanks het prikkeldraad en de planken voor de ramen op de begane grond nog steeds binnengaan.

Maar ook de gemeente Bloemendaal trefft blaam, stelt hij. Bloemendaal houdt onvoldoende toezicht op de projectontwikkelaar en doet niet genoeg om AM Vastgoed tot de orde te roepen. Vandaar dat ook de gemeente in een brief van 17 juli een ultimatum heeft gekregen van de omwonenden. Op last van een dwangsom moet het gemeentebestuur voor 21 september de eigenaar dwingen het gebouw beter te beschermen. Doet de gemeente dat niet, dan volgt ook aangifte tegen Bloemendaal.

Precedent

Van Manen: „Als het gemeentebestuur weet dat een rijksmonu-

Luchtfoto van het carrévormige hoofdgebouw van voormalig ziekenhuis Meer en Bos. Op de inzet rechts onder is de verloedering goed zichtbaar.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER, INZET ANNEMIEKE WINDT

ment gevaar loopt en niet optreedt, dan is de gemeente medeplichtig aan een misdrijf. Daarom hebben we de gemeente gemaand om op te treden.”

De werkgroep wordt in die opstelling gesteerd door een uitspraak eerder dit jaar van de Raad van State. Die oordeelde in een zaak tussen de Mahārishi European Research University en de Limburgse gemeente Roerdaal dat de overheid moet handhaven als het gaat om het onderhoud van een rijksmonu-

ment. Zo mag de gemeente dwangsommen opleggen als een monument bewust wordt verwaarloosd. Financieel economische motieven, zoals de huidige crisis op de woningmarkt, mogen daarbij geen rol spelen, zo oordeelde de Raad.

Leo Dubbelaar, secretaris van het Cuyppers Genootschap, denkt dat er meer van zulke zaken gaan volgen. „De Raad van State heeft een belangrijk precedent geschapen voor de bescherming van rijksmonumenten.”

Huwelijkstrow Zeiknat op het bordes van het stadhuis

HEEMSTEDÉ - Wim en Rini Abeelen, beide 84 jaar oud, zijn deze week zestig jaar getrouwd. „We gaan met de kinderen en kleinkinderen gezellig uit eten, verder niet een groot feest”, zegt Wim. Rini stemt toe met een knik. Voor de wet trouwde het paar al in het voorjaar. Wim lacht. „Ik weet het nog heel goed. Het regende heel hard toen we op het bordes van het stadhuis in Haarlem stonden. We werden zeiknat.” Tijdens hun bruiloft voor de kerk hadden ze meer geluk. Het was midden in augustus en prachtig weer. De twee ontmoette elkaar in het laatste jaar van de oorlog, in 1945 bij de Haarlemse dansschool Schröder. „Ik moest van mijn ouders op dansles voor mijn opvoeding. Al tijdens de eerste lessen dansste ik met Rini, het klikte meteen.” Maar de liefdesaffaire moest even wachten. Wim wilde eerst zijn school afmaken. „Ik zag hoe andere jongens stopten met hun opleiding, omdat ze een meisje ontmoet hadden.

Ik wilde dat niet. Toen ik eenmaal geslaagd was, kwam ze naar mijn examenfeestje.” Daarna spraken ze veel met elkaar af. „We gingen vaak wandelen door de Grote Houtstraat.” De eerste vakanties samen waren simpel. „We gingen een keer op vakantie naar Zwolle, naar familie. Daar sliepen we in aparte kamers.” Na de HBS ging Wim werken bij een accountantskantoor en in de avonduren studeerde hij voor zijn accountantsdiploma. „Ik heb er wel vijftien jaar over gedaan, maar vanaf het moment dat ik klaar was, hebben we het financieel altijd goed gehad.” Het echtpaar woont ruim veertig jaar in dezelfde woning in Heemstede. En daar blijven ze nog wel even. „De gemeente doet er alles aan om het huis aan te passen. Dat is blijkaar goedkoper dan een verzorgingsstehuis.”

FOTO'S EIGEN FOTO, UNITED PHOTOS/ROBIN VAN LONKHUIZEN

Onbekende dode vrouw

Vissers stuiten op lijk in Ringvaart

DOOR HEIN FLACH
ZWANENBURG - Twee vissers uit Gouda hebben gisterochtend in de Ringvaart bij Zwanenburg een stoffelijk overschot aangetroffen van een vrouw.

Er wordt nog onderzoek gedaan naar haar identiteit en doodsoorzaak. Het drijvende lichaam werd rond een uur of negen ontdekt. De vissers schakelden meteen de hulpdiensten in. De politie heeft gisteren verder geen mededelingen gedaan. De vondst trok veel bekijks, ook omdat het uren duurde eer de politie op de plaats waar het lichaam in het water lag schermen neerzette, alvorens het stoffelijk overschot uit het water te halen.

Omstanders kwamen met tegenstrijdige verhalen. Rob Dumont van de Reptielenopvang: „Een visser in een rubberbootje dacht in het water een dode meerkooft te zien. Toen hij hem pakte, bleek het haar te zijn. Het was van een dode vrouw. De visser heeft een touw om de nek gedaan en het lichaam naar de kant gesleept, om te voorkomen dat het zou afdriften.” Een andere bewoner van een huis aan de Zwanenburgerdijk staat toe te kijken. „Waarom doen ze er zo lang over dat lijk uit het water te halen? Ze zijn al drie uur bezig.”

Aan de overkant van de Ringvaart, aan de kant van Halfweg nabij jachthaven WSV de Swaenenburgh, staat eveneens een groep mensen te kijken naar de

activiteiten van de politie. Vanaf hier is het drijvende lichaam, dat met een touw aan de kade is vastgemaakt, duidelijk te zien. „Ik lig met mijn boot in de jachthaven”, zegt een toekijkende Alkmaarse schipper. „Het lijk is vanaf de jachthaven met de stroom mee een heel stuk hierheen gedreven. Toen ze het ontdekten, is er een politieboot gekomen. Daarop stond een brandweerman die met een haak het lichaam heeft omgedraaid. Het is een jonge vrouw. Ze hebben een touw om haar middel gebonden en haar naar de kant gesleept.”

Politiemensen zijn met een bruin koffertje in de weer. Een agent in burger met blauwe latex handschoenen aan maakt vanaf de wallenkant foto's van het stoffelijk overschot. Drie jongens op een fiets kijken toe. Donny (12), Heisam (11) en Bas (12). Een van hen blijkt gedetailleerd op de hoogte: „Mijn vader is brandweerman. Het lichaam dreef in het midden van de Ringvaart. Ze hebben een touw om haar handen gedaan en haar naar de kant gebracht. Mijn vader vertelde dat de vrouw waarschijnlijk van de brug verderop is gesprongen. Daar is een mobielteje gevonden. Er is kleding aangetroffen in Badhoevedorp. Ze heeft alleen ondergoed aan.” Over het waarheidsgehalte van dit verhaal kon of wilde een politiewoordvoerder gisteren geen uitspraak doen.

▶ Videoverslag zie website

Weekbericht uit de natuurvriendelijke pluk- en proeftuin aan het laantje van Buytentwist in Overveen

Anneke schikt zelfs van kromme stelen een boeket. EIGEN FOTO

Pluk de zomer, als je durft

Het is zo'n idyllisch beeld: met een schaarje door de tuin en zo een eigen boeket bij elkaar knippen. Toch zijn veel mensen huiverig om bloemen uit eigen tuin te plukken. Toch zonde van zo'n mooie bloeiende dahlia. Op het Landje van De Boer hebben we rijk bloeiende borders die juist zijn aangelegd om er royaal uit te kunnen plukken. Een greep uit de grote verscheidenheid: cosmosa, dille, crocosmia, dahlia, helenium, witte dille, zeeuws knoopje, duifkruid, kattensnor, bolderik en zinnia.

In de zomer, wanneer de tuin op zijn vrijgevigst is met bloei en bloemen, zijn op het Landje boeketten te koop van bloemen uit eigen borders.

Het is heel goed mogelijk om te plukken uit de borders zonder dat ze kaal worden. Sterker nog, veel bloemen worden er juist door geprikkeld om nog meer bloemen te produceren. Vooral de eenjarige bloeiers, die in één seizoen het hele traject van zaadje tot nieuwe zaadjes

moeten afleggen, gaan op het pathetische af door met het produceren van bloemen.

Nu moet je natuurlijk wel een beetje weten wat je afknijpt als je in eigen tuin je boeketje bij elkaar scharrelt. En hoe je er een leuk boeketje van schikt. Want ze hebben natuurlijk niet allemaal keurig rechte stelen.

Anneke van der Werff, die op het Landje de boeketten plukt en maakt, is een meester in het plukken en schikken. Haar kennis deelt ze graag. Op 25 augustus geeft ze op het Landje een workshop boeketten maken. Dus: plukken en schikken met al het fleurig dat op het Landje bloeit. Plus aanwijzingen om in de eigen achtertuin ook zo'n idylle te creëren.

ELBRICH FENNEMA

Workshop: 'Boeketten maken met Anneke', zaterdag 25 augustus van 10.30 tot 12.30 uur. Aanmelden via: schikkenmetanneke@landjevandeboer.nl. Kosten: € 30,- inclusief boekje. Vrienden van het Landje van De Boer krijgen 25 procent korting.

Lichte wanhoop. Zoektocht. Opluchting.

HAARLEM - Fototoestel in wc, portemonnee op dak van wegrijdende auto, sleutel in papierpak. Een foutje - herkenbaar? - is zo gemaakt, de gevolgen zijn vervelend. Bij het weggooien van het oud papier belandden de autosleutels van een Haarlemse dinsdagavond in de afvalbak in de Spaarhovenstraat in

Haarlem-Noord. Lichte paniek, die minder werd toen de brandweer bereid was mee te helpen zoeken. Pas na het keren van de hele bak en het bekloppen van lege kartondozen, kon een brandweerman het verlossende woord geven. Beloning: Een pakkende omhelzing.

FOTO MICHEL VAN BERGEN